

ΒΟΥΝΕΣΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Εφημερίδα του Συλλόγου Μορφοβουνιωτών

Χρόνος 1998 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ Αρ. φύλλου 46

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή - Τρίμηνη έκδοση

Διεύθυνση Αγίας Αναστασίας 5 Περισσό Τ.Κ. 142 32 Αθήνα Τηλ: 2522596

Στοιχειοθετήθηκε και τυπώθηκε από ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Αφοι ΤΣΑΛΔΑΡΗ Ο.Ε. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 72 & Δράκου Τόγκα

Ζεφύρι ΤΗΛ. & FAX: 24.81.647 - 24.81.648

ΒΑΣΙΛΟΥΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ
ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
430 67

ΤΟ ΝΕΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ & ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

17μελές Δημοτικό Συμβούλιο (11 + 5 + 1).
Ο πλειοψηφών συνδιασμός «ΠΡΟΤΥΠΗ
ΕΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» του κ. Δημήτρη
Τσιαντή εκλέγει 11 έδρες εκ των οποίων οι 4
καταλαμβάνονται από τους Προέδρους των
Τοπικών Συμβουλίων. Συγκεκριμένα
εκλέγονται οι παρακάτω :

1. Παίσης Δημήτριος	470
2. Νάνος Παναγιώτης	430
3. Γρηγορίου Ηλίας	380
4. Στεργιόπουλος Θωμάς	287
5. Σκούφης Θωμάς	298
6. Κανδήλας Κων/νος	234
7. Σάββας Ιωάννης	206

Τοπικά Συμβούλια :

1. Κερασιάς : Μπουραζάς Πέτρος	133
2. Μορφοβουνίου : Σταύρου Σωτήριος	196
3. Μοσχάτου : Σκόνδρας Δημήτριος	180
4. Λαμπερού : Κουτής Ηλίας	82

Ο συνδυασμός του κ. Γιώργου Κρανιά «ΝΕΑ
ΠΙΝΟΗ» καταλαμβάνει 3 έδρες εκ των οποίων
τη 1 καταλαμβάνει ο Πρόεδρος του ΤΣ
Μεσενικόλα που είναι ο Κώστας Τσιλιώνης με
123 ψήφους και τις άλλες δύο, ο επικεφαλής
του συνδιασμού και ο Μηλίτσας Αλέκος 148.

Ο συνδυασμός «ΠΟΡΕΙΑ ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ»
του Ηλία Αναστασίου καταλαμβάνει 3 έδρες.
Συγκεκριμένα εκλέγεται ο επικεφαλής του
συνδιασμού, ο Αλέξανδρος Γιαννακός με 161
ψήφους και ο Κουτής Βάιος με 148 ψήφους.

Στα τοπικά Συμβούλια εκλέγονται :

Στο Μορφοβούνι πέντε μέλη όλα του
Συνδιασμού του κ. Τσιαντή

1. Σταύρου Σωτήριος
2. Μπαλτάς Νικόλαος
3. Νάνος Πέτρος
4. Σακελλαρίου Τρύφων
5. Σκούφης Βάιος

Στο Μοσχάτι πέντε μέλη όλα του
Συνδιασμού του κ. Τσιαντή

1. Σκόνδρας Δημήτριος
2. Καραμπέρης Χρήστος
3. Γεωργίου Παν/της
4. Καραμπέρης Τρύφων
5. Αλεξίου Ιωάννης

Στη Κερασιά πέντε μέλη τα
τέσσερα του κ. Τσιαντή και το ένα
του κ. Αναστασίου

1. Μπουραζάς Πέτρος
2. Τσατσαρώνης Αντώνης
3. Καραβίδας Ευστάθιος
4. Τσικρικάς Χρήστος
5. Γερωντόπουλος Ηλίας

Στο Λαμπερό πέντε μέλη τα τρία του
κ. Τσιαντή τα δύο του κ. Αναστασίου

1. Κουτής Ηλίας
2. Μούστος Ηλίας
3. Κολοβός Γιώργος
4. Χρήστου Γιώργος
5. Χρήστου Χρήστος

Στο Μεσενικόλα πέντε μέλη τα

τέσσερα του κ. Κρανιά ο κ. Τσιαντής δεν είχε
στο Μεσενικόλα κανέναν υποψήφιο.

1. Τσιλιώνης Κων/νος
2. Λαδιάς Χρήστος
3. Σφήκας Τρύφων
4. Μαλαμίτσης Θωμάς
5. Ραΐκος Γιώργος

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ κ. ΔΗΜ. ΤΣΙΑΝΤΗ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝΤΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Όλοι οι συνεργάτες του Συνδιασμού Πρότυπη
Ένωση Συνεργασία, αισθανόμαστε την
υποχρέωση να ευχαριστήσουμε και δια του
τύπου τους δημότες του Νέου Δήμου Πλαστήρα
για την εμπιστοσύνη που έδειξαν προς την
Ενωτική μας κίνηση, με το αδιαμφισβήτητο
ποσοστό του 56,38% στις εκλογές της 11ης
Οκτωβρίου.

Καλούμε όλους τους δημότες των πέντε χωριών
του Δήμου να εργαστούμε μαζί για την ισόροπη
ανάπτυξη τους, χωρίς τοπικιστικούς και
πολιτικούς διαχωρισμούς.

Ενωτικά λοιπόν χωρίς νικητές και ηττημένους για
να γίνει η περιοχή μας πρότυπο ανάπτυξης,
πρότυπο συνεργασίας.

Εκ μέρους του Συνδυασμού
ο Νεοεκλεγής Δήμαρχος
Δημήτρης Τσιαντής

Γενική Συνέλευση

Το Δ. Συμβούλιο του Συλλόγου Μορφοβουνιωτών της Αθήνας
καλεί όλα τα μέλη του Συλλόγου μας να πάρουν μέρος στην
Γενική εκλογοαπολογιστική Συνέλευση που θα γίνει την 10ην
Ιανουαρίου στην έδρα του Συλλόγου μας στον Περισσό οδός
Αγίας Αναστασίας Αριθμ. 5. Είναι χρέος όλων μας να
συμετάσχομε στην συνέλευση για να βοηθήσουμε το σύλλογο
να κρατηθεί σε λητουργία όσο ακόμη μπορούσαμε.

Μετά τη συνέλευση θα ακολουθήσει η κοπή της
Πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Το Δ.Σ.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Στις 6-2-1999 στο κέντρο
ΓΙΑΝΚΑ θα γίνει ο
καθιερωμένος ετήσιος χορός.
Η παρουσία των χωριανών και
φίλων είναι απαραίτητη. Για
μια βραδυά ξεφαντώματος

Το Δ.Σ. Βόλου

Μην ξεχνάτε την συνδρομή σας είναι το μόνο έσοδο του συλλόγου

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δ/ ΓΕΩΡΓΙΑΣ : 3,5 ΕΚΑΤ.

Μετά αίτημα της κοινότητας προς το τμήμα Γεωργοκτηνοτροφικής Ανάπτυξης Ν. Καρδίτσας, εγγρίθηκε ποσό 3,5 εκατ. δρχ. για σύνδεση ρεμάτων στους Αγροτικούς δρόμους της κοινότητας Μορφοβουνίου για την καλύτερη πρόσβαση των χωριανών.

ΠΡΩΤΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΔΗΜΟΥ : 1,5 ΕΚΑΤ.

Εγγρίθηκε απ' την περιφέρεια Θεσσαλίας προς την κοινότητα Μορφοβουνίου μετά από συνεννόηση, το ποσό του 1,5 εκατ. δρχ. για την προμήθεια κατ' αρχήν των πλέον αναγκαίων επίπλων για την ομαλή έναρξη της λειτουργίας του Νέου Δήμου.

Από πλευράς κοινότητας έγινε προμήθεια των απαραίτητων επίπλων και τπουεθηκαν στο χώρο του Δημ. Σχολείου όπου θα εγκατασταθεί προσωρινά το Δημαρχείο του Δήμου Ν Πλαστήρα.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Πραγματοποιήθηκε η προμήθεια σωληνών 800 περ. μέτρων καυώς και όλων των συμπληρωματικών υλικών για την επέκταση του αρδευτικού δικτύου στον Αγ. Γεώργιο. Τοποθετήθηκε το μεγαλύτερο τμήμα των σωληνών, περίπου 650 μέτρα πλήρης και και υπολείπετε το υπόλοιπο τμήμα.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΔΗΜ. ΓΙΟΛΔΑΣΗ

Τοποθετήθηκε η προτομή του αείμνηστου χωριανού μας ζωγράφου Δημ. Γιολδάση στο μνήμα του στο Νεκροταφείο Καρδίτσας. Η δαπάνη κατασκευής βάρυνε την κοινότητα Μορφοβουνίου.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ολοκληρώθηκε το μεγαλύτερο μέρος του έργου, προϋπολογισμού 15 εκατ.

Το αισθητικό αποτέλεσμα είναι καταπληκτικό και είναι φανερό ότι ο Αγ.Γεώργιος θα γίνει πόλος επίσκεψης και πέραν των Μορφοβουνιωτών.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΡΥΣΗΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΔΡΟΜΟ

Πλοκληρώθηκε και η κατασκευή της βρύσης στο νέο δρόμο Μητρόπολης - Μορφοβουνίου.

Την έκτισε με πέτρα ο Ευρ. Μπαλτάς ο τελευταίος παλιός μάστορας «πέτρας».

Έγινε πολύ καλή δουλειά, μια πανέμορφη κατασκευή αντάξια των ικανοτήτων του Ευριπίδη, παράλληλα έγινε και θέμα συζήτησης πολλών περαστικών με ευμενή σχόλια για το αποτέλεσμα.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΩΝ

Ολοκληρώθηκε και το έργο «Βελτίωση αισθητικής εικόνας» του κέντρου του χωριού με την πλακόστρωση όλου του τμήματος της πλατείας μπροστά στο Πνευματικό Κέντρο Μορφοβουνίου.

Τα Κάλαντα των Χριστουγέννων της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων

Χριστούϊνα να προτούϊνα πρώτη γιορτή του χρόνου ευγάτε για να μάθετε τώρα Χριστός Γενιέτε κ.λ.π. κ.λ.π. έτσι το τραγουδάγαμε τότε.

Οι λεγόμενες ξυλοφωτιές είναι έτοιμες πίσω απ' το τζάκι να ξεραθούν για να τις κρατάμε αναμένες τη νύχτα που θα λέμε τα κάλαντα.

Τι ήταν οι ξυλοφωτιές ;

Ήταν κομμάτια ξύλου πουρδαλιάς, έτσι λέγετε αυτό το δέντρο, αφού τα κόβαμε περίπου 1 μέτρο μάκρος τα στουμπάγαμε με ένα σφυρί ή τσεκούρι μέχρι που ξεφτίζαν και γινόταν όλο αγγίδες και αφού τα ξερέναμε καλά πίσω απ' τη φωτιά «στον πυρομάχο» ήταν έτοιμα για να μας φωτίζουν τη νύχτα διότι τα κάλαντα τα ξεκινάγαμε από τις 2 -3 η ώρα μέχρι που ξυμέρωνε γι ' αυτό οι ξυλοφωτιές ήταν πολύ χρήσιμες γι ' αυτή τη βραδιά τις ανάβαμε και κρατάγαν αρκετή ώρα κι έτσι μας βοηθούσαν να αποφύγουμε καμιά λάσπη ή και καμιά νάρκη γιατί τότε δεν υπήρχαν καμινέδες και όλα τα σοκάκια ήταν σκέτα ναρκοπέδια δεν εύρισκες χώρο να πατήσεις. Έτσι γυρίζαμε όλο το χωριό τραγουδώντας τα κάλαντα και μας δίναν κάστανα, αμύγδαλα, ξυλοκέρατα, «χαρούπια» που και που και καμιά δεκάρα. Μας δίναν και καρύδια αλλά πολύ λίγοι είχαν τότε καρύδια «κοκόσιες».

Θυμάμαι μια κυρία αφού της τραγουδήσαμε βγήκε στο μπαλκόνι της και μας έριξε το δώρο της πεύτοντας κάτω βροντάγαν και λέμε καρύδια θα 'ναι. Ψάχνοντας στο σκοτάδι βρίσκω δύο τρία καρούλια άδεια μέχρι να συνειδητοποιήσω τι έγινε ακούω τους άλλους δύο να γκρινιάζουν και να λέν καρέλια μας έριξε η ρουφιάνα. Φαίνεται θα 'χε μοδίστρα στο σπίτι και μάζεβε τα άδεια καρούλια να τα 'χει για τα κάλαντα, αλλά και εμείς δεν χάνουμε καιρό και αρχίζουμε το σατιρικό τραγούδι που λέει απ ' την παραθύρα ως τη γωνιά είδαμε κυρά μου το απαυτό σου κ.λ.π. κ.λ.π. Αυτό το λέγαμε σε σπίτια που δεν μας άνοιγαν ή σε περιπτώσεις σαν την κυρά με τα καρούλια.

Έτσι τελείωνε η νύχτα αυτή ξημερώνοντας γύριζα στο σπίτι και μοιραζόμαστε τα καλούδια.

Περνάγαν τα Χριστούγεννα και ετοιμαζόμαστε για τα Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς ,πάλι τα ίδια, ξυλοφωτιές, κανά φακό αν υπήρχε και νυχτιάτικα ξύπναγε όλο το χωριό απ 'της χαρούμενες φωνές των παιδιών που αντιλαλούσε το Άγιος Βασίλης έρχετο

Γενάρης Ξυμερώνει κ.λ.π. κ.λ.π.

Τέλειωνε και αυτή η χαρά των παιδιών αλλά σε λίγες μέρες είχαμε την πιο μεγάλη εκδήλωση την ημέρα του σταυρού. Όλοι μικροί μεγάλοι ντυνόμαστε Ρουγατζαρέοι την ημέρα αυτή όλο το χωριό είχε το μεγαλύτερο ξεφάντωμα όλης της χρονιάς, αλλά δε θα πω περισσότερα για τα λουγατζάρια διότι αυτό το έθιμο κρατάει ακόμα και σήμερα και με μεγάλη επιτυχία και αυτό οφείλετε στους νέους του χωριού μας και μπράβο σ' αυτούς που το διοργανώνουν και συνεχίζουν να κρατάν αυτό το παμπάλαιο έθιμο. Να το συνεχίσουν για πολλά χρόνια ακόμα.

Καλές γιορτές και καλή χρονιά
Σταύρος Κατοίκος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ξυνόγαλος Λάκης	5.000
Μορέλας Βάιος	1.500
Νάνος Φώτης	5.000
Πανταζής Ευάγγελος του Θωμά	2.000
Καφεντζής Ευθήμιος	5.000
Ζούκας Σωτήρης	2.000
Ζούκας Θανάσης	1.000
Καλαντζής Δημήτριος	10.000
Καλαντζής Κλεόβουλος	5.000
Λατίνος Χ. Θωμάς	5.000
Σκουφή Αλεξάνδρα	10.000

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ

Π. Ι. ΝΑΝΟΣ (δημοσίευση σε συνέχειες)

Στο περιοδικό «Καρδιτσιώτικα Χρονικά» που εκδίδει η Εταιρεία Καρδιτσιώτικων Μελετών, στην Καρδίτσα στον τόμο 3, έτους 1997 δημοσιεύθηκε εργασία του χωριανού μας Παναγιώτη Ι. Νάνου με θέμα τοπωνυμία Κοινότητας Μορφοβουνίου. Τα τοπωνύμια που περιγράφονται είναι: Μορφοβούνι, Βουνέσι, Παληόκαστρο, Μνήματα, Αη Κωνσταντίνος, Σπιφάνι, Στ' ανάθεμα, Σταυρός, Ισιώματα, Ζ(υ)γιάστρα, Στ' Λίβινη, Στουν τούρκου, Στ' αμπρί, Μ(ε)σοχώρι, Ζαββατάκος, Στ' πνευματικού την τρύπα.

Η «Β.Φ.» έχοντας εύλογο ενδιαφέρον, από φύλλο αυτό και σε συνέχειες αναδημοσιεύει την εργασία.

Εισαγωγή

Σπάνια υπάρχει τόπος που στερείται Ιστορίας. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που αυτή παραμένει στο σκοτάδι για πολύ. Στην περίπτωση ανήκει το Μορφοβούνι (Βουνέσι) Αγράφων, για το οποίο αν εξαιρέσουμε την ιστορία του 2ου μισού του αιώνα που διανύουμε η οποία είναι γνωστή ακριβώς επειδή είναι πρόσφατη, για την παλιότερη δεν γνωρίζουμε ουσιαστικά τίποτα, αφού οι αναφορές σε αυτή από τον 19ο αι. και πριν, είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Ίσως ένας λόγος που δεν προβλήθηκε η ιστορία του Βουνεσίου να είναι ότι η έρευνα είναι εξαιρετικά επίπονη, αφού απουσιάζουν οι γραπτές πηγές. Για πρώτη φορά παρουσιάσαμε την ιστορία του χωριού σε ειδικό ένθετο της τοπικής ημερίδας εφημερίδας («Πρωϊνός Τύπος» 21.1.96). Σήμερα παρουσιάζουμε ορισμένα τοπωνύμια, από εργασία μας που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Μορφοβούνι (το). Από τα μεγαλύτερα χωριά της ορεινής Καρδίτσας και της λίμνης Πλαστήρα. Κτισμένο στην πλαγιά βουνού και περιβάλλεται δυτικά από καστανόδασος. Έχει έκταση 27.000 στρέμματα περίπου και το υψόμετρο κυμαίνεται από 200μ. στα όρια του κάμπου, μέχρι 1.012μ. στην κορυφή του βουνού Ψηληράχη. Ο οικισμός έχει μέσο υψόμετρο 780μ. και πανοραμική θέα προς ολόκληρο το Θεσσαλικό κάμπο. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 κατοικείται από 841 κατοίκους.

Το 1881 με την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, σχηματίστηκε ο Δήμος Νεβροπόλεως στον οποίο συμμετείχε και το Βουνέσι. Ως ανεξάρτητη κοινότητα πρωτοσυστήθηκε με το όνομα Βουνέσιον (το) με Βασιλικό Διάταγμα της 29.8.1912 το οποίο δημοσιεύθηκε στο 261 Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης. (ΦΕΚ) τεύχος Α. Με απόφαση της 12.3.1928, η οποία δημοσιεύθηκε στο 81 ΦΕΚ τευχ. Α, μετονομάστηκε και πήρε το περιγραφικό όνομα Ομορφοβούνιον, (από το όμορφο + βουνό). Ουσιαστικά όμως διατήρησε όσο ίσως καμιά άλλη κοινότητα το παλιό όνομα, το οποίο χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα από τους περισσότερους κατοίκους.

Το 1994 έγιναν σοβαρές ενέργειες για την μετονομασία από κοινότητα Μορφοβουνίου και μετατροπή σε Δήμο «Νικολάου Πλαστήρα». Με την εφαρμογή του ΠΔ 146/11.5.95 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 90/19.5.95 τ. Α. με το οποίο καθορίζονται τα συμβούλια περιοχής και η έδρα τους, το Μορφοβούνι έγινε έδρα του 11ου Συμβουλίου Περιοχής. Με το σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» η κοινότητα καταργείται και αποτελεί οικισμό του Δήμου Πλαστήρα, έδρα του οποίου ορίζεται. Τέλος, είναι έδρα της αρχιερατικής περιφέρειας Νεβροπόλεως. Συνεταιρισμού Γυναικών, Αλιέων λίμνης Ν. Πλαστήρα, του Κέντρου Ιστορικών Μελετών «Ν. Πλαστήρας» κ.λ.π.

Πριν οποιοδήποτε αναφορά σε τοπωνύμια του χωριού αξίζει να δώσουμε με συντομία την ιστορία του, η οποία χάνεται στα βάθη των αιώνων. Απόλυτο σκοτάδι επικρατεί για την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο, αλλά είναι απολύτως βέβαιο ότι στην περιοχή υπήρχαν οικισμοί. Αυτό το μαρτυρούν τα διάσπαρτα στην ευρύτερη περιοχή μνημεία. Το ίδιο άγνωστη είναι η περίοδος των Βυζαντινών χρόνων για την οποία απουσιάζουν παντελώς οι γραπτές πηγές. Το βέβαιο είναι ότι προϋπήρξε σε άλλο σημείο και όλες οι πληροφορίες θέλουν την αρχική θέση στα ριζά του κάμπου, στην περιοχή της Ράζιας, με άγνωστο μέχρι στιγμής όνομα. (Επτά περίπου χλμ. βόρεια από τη Μητρόπολη και στο ύψος της κοινότητας Καναλίων).

Στη σημερινή του θέση όλα τα διαθέσιμα στοιχεία συνηγορούν ότι προέκυψε μετά από μετακίνηση του πληθυσμού την εποχή του 13ου, αρχές 14ου αι.. Η παράδοση θέλει τη μετακίνηση ως αποτέλεσμα επιδημίας, αλλά κατά την άποψή μας πρέπει να συνεκτιμηθούν, λόγοι ασφαλείας καθώς και έλλειψη νερού. Την περίοδο της Τουρκοκρατίας το χωριό γίνεται πόλος έλξης διαφόρων επαγγελματιών όπως π.χ. κτηνοτρόφοι, γεωργοί, ξυλοκόποι και διαφόρων μαστόρων - τεχνιτών. Οι λόγοι που έκαναν το Βουνέσι να αναπτυχθεί ήταν η δυνατότητα της εύκολης πρόσβασης και της οικονομικής συναλλαγής με τον τουρκοκρατούμενο κάμπο και ταυτόχρονα, η ελευθερία που παρείχαν τα αγραφιώτικα βουνά, τόσο από την συνθήκη του Ταμασίου, όσο λόγω της ιδιομορφίας του εδάφους.

Ο οικισμός ενισχύθηκε κατά καιρούς με κυνηγημένους από την τουρκική εξουσία και πολύ αργότερα από τους διωγμούς των Ελλήνων που έκανε ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων. Αρκετοί ήταν κλέφτες χρησιμοποίησαν

την περιοχή για λημέρια μόνιμα ή περιστασιακά και αυτό το μαρτυρούν αρκετά κυριώνυμα όπως π.χ. «Τσιούκα», «Λίβινη», «Κελεπούρη», «Γεροθανάση», «Γιουργούση» κ.λ.π. Οι κάτοικοι ξεχώριζαν για την ανυπακοή, την λεβεντιά, το τραγούδι και προπαντός τη φιλοξενία και συμμετείχαν σε όλους τους εθνοαπελευθερωτικούς αγώνες και γι' αυτό το χωριό γνώρισε κατ' επανάληψη σφαγές και καταστροφές.

Η σημαντικότερη σφαγή πιθανολογείται στην περίοδο των Ορλωφικών (1770), οπότε το χωριό καταστράφηκε και ο πληθυσμός σφαγιάστηκε. Το ίδιο έγινε και με τα άλλα επαναστατικά κινήματα που ξέσπασαν στα Άγραφα κατά καιρούς. Οι κάτοικοι είχαν ενεργή συμμετοχή, στους Βαλκανικούς πολέμους, τη Μικρασιατική εκστρατεία, το έπος του '40, και κυρίως μεγάλη συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση, πληρώνοντας γι' αυτό βαρύτατο φόρο. Η γενιά της Εθνικής Αντίστασης για το λόγο αυτό, ονόμασε το Βουνέσι χωριό ηρώων και θυσιών.

Το διάστημα της κατοχής και του εμφυλίου γνώρισε αλλαπάλληλες καταστροφές. Το 1943 ήταν η χειρότερη απ' όλες τις χρονιές αφού, την άνοιξη βομβαρδίστηκε απ' τους Ιταλούς, ενώ τον Ιούνιο οι ίδιοι πυρπόλησαν το εγκαταλειμένο απ' τους κατοίκους χωριό καίγοντάς το απ' άκρο σ' άκρο, με εξαίρεση τις εκκλησίες, ενώ εκτέλεσαν σχεδόν όλους όσους βρήκαν στο δρόμο τους. Αρχές Δεκέμβρη του '43 δέχθηκε την επιδρομή Γερμανών που επιχείρησαν να το κάψουν ξανά, αλλά ο βροχερός καιρός και η πυκνή ομίχλη περιόρισαν τις ζημιές.

Ο εμφύλιος πόλεμος αποδείχθηκε η χειρότερη καταστροφή, αφού εκτός από τόπος συγκρούσεων δεκάδες νέα παληκάρια του χωριού (περισσότερα από 100) χάθηκαν στον αδελφοκτόνο αυτό πόλεμο, ενώ τραυματίστηκε βαθιά και διχάστηκε η κοινωνική ζωή. Για κάποιο διάστημα ο πληθυσμός μετακινήθηκε σε προσφυγικούς καταυλισμούς στη Μητρόπολη και άλλα χωριά, ως «ανταρτόπληκτοι». Από τους κατοίκους αρκετοί δεν ξαναγύρισαν πίσω, μεταναστεύοντας σε Καρδίτσα, Βόλο, κ.λ.π.

Η κατασκευή του φράγματος και η κάλυψη της Νεβρόπολης από τα νερά της λίμνης, στερήσει σπ' τους κατοίκους κάποιες εύφορες εκτάσεις με αποτέλεσμα να πληγεί η τοπική οικονομία.

Βουνέσι (το)

Κατά καιρούς διατυπώθηκαν προφορικές εικασίες για αλβανική, σλάβικη ή τούρκικη προέλευση, χωρίς να έχει δημοσιευθεί ποτέ κάτι. Επίσης, ειπώθηκε ότι πρόκειται για κυριώνυμο, εκδοχή που μάλλον πρέπει να αποκλειστεί, αφού δεν προέκυψαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι η περιοχή υπήρξε ιδιοκτησία κάποιου Βουνέση. (Αντίθετα υπήρξαν επώνυμα δηλωτικά της καταγωγής π.χ. Βουνεσιώτης).

Από σχετική έρευνα προέκυψαν δύο εκδοχές τις οποίες δημοσιεύσαμε. (βλ. σημ. 2). Εκτός από τον τύπο Βουνέσι, πρέπει να πούμε ότι έχει απαντηθεί γραπτά και προφορικά και σαν Βενέσι(ι). Σύμφωνα με την τοπική γλωσσική ιδιαιτερότητα, τα φωνήεντα αφαιρούνται από την πρώτη συλλαβή των περισσότερων λέξεων. Έτσι υπάρχουν δύο εκδοχές: Η πρώτη αρχικά να επικράτησε ο όρος Βενέσι > Β'νέσι > (το) Βουνέσι(ον). Η δεύτερη να ήταν αρχικά Βουνέσι και έπειτα Β'νέσι(ι) > Βενέσι. Πάντως στην αρχαιότερη μέχρι στιγμής γραπτή μαρτυρία που είναι η πρόθεση 39 της μονής Δούσικου, το χωριό αναφέρεται ως Βουνέσι, με έξι αφιερωτές και με βάση αυτή, θεωρούμε ως επικρατέστερο πρώτο όνομα το Βουνέσι. (Με την ευκαιρία αξίζει να σημειώσουμε ότι το τοπωνύμιο αυτό μέχρι στιγμής, δεν έχει απαντηθεί σε άλλα σημεία της χώρας).

Σε ότι αφορά την ερμηνεία, θα επιχειρήσουμε την παρουσίαση δύο βασικών κατά την γνώμη μας εκδοχών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι οι μοναδικές. Σε αλβανικό λεξικό συναντήσαμε τον τύπο Vone, που σημαίνει αργός, όψιμος. Με άλλα λόγια Βονέ = «αυτό που έγινε αργά, με σχετική καθυστέρηση». Επίσης προφορική μαρτυρία μας λέει ότι οι αρβανιτόβλαχοι θέλοντας να προσδιορίσουν γεωγραφική έννοια προσέθεταν την κατάληξη «(ι)ε». (η κατάληξη <τιε> η οποία στη συνέχεια έγινε <ει> απαντάται σε αρκετά χωριά της Καρδίτσας και των Αγράφων, π.χ. Φλωρές, Ζηρέτσι, Λακρές, Μπιλέτσι, Καζνέσι κ.λ.π.)

Αν έτσι, τότε το Vone + (ι)ε = Βονέσι(ι)ε > Βονέσι(ι) > Βουνέσι(ι) > Βουνέσι. Με άλλα λόγια, Βουνέσι = χωριό που ιδρύθηκε κάπως αργά, όψιμα, δηλαδή είναι νέο, Νεοχώρι όπως θα λέγαμε σήμερα.

Αν λάβουμε υπόψη την ιστορική εξέλιξη του Βουνεσίου όπως την περιγράψαμε, σε συνδιασμό με την έλευση των αλβανών που εντάχθηκε την περίοδο του 13ου αι. προκύπτει το συμπέρασμα ότι στις μέρες τους συνέβη η μετεγκατάσταση των κατοίκων της Ράζιας στο κατοπινό Βουνέσι. Ένα άλλο συμπέρασμα είναι ότι, μη έχοντας καθιερωμένο και καταχωρημένο στη συλλογική συνείδηση όνομα, το νέο χωριό προσδιορίστηκε από αυτήν ακριβώς την έλλειψη. Έτσι οι αναφορές γινόνταν στο «Βουνέσι», δηλαδή το χωριό που ιδρύθηκε πρόσφατα.

Δεύτερη εκδοχή είναι να προέρχεται από το λατινικό Bene (=καλό) το οποίο ως ρίζα απαντάται και σε όλες τις άλλες βαλκανικές γλώσσες με την ίδια ερμηνεία (π.χ. Vine στη ρουμανική). Αν έτσι, τότε Bene + (ι)ε = Μπενέσιε > Μπενέσι(ι) > Βενέσι > Β'νέσι > Βουνέσι > Βουνέσι(ον) (το). Δηλαδή Βουνέσι = καλό χωριό, καλός τόπος.

Αξιολογώντας τη δεύτερη εκδοχή, διαπιστώνουμε ότι είναι περιγραφική μιας ιδιότητας που όπως θα δείξουμε στη συνέχεια ήταν δεδομένη. Το χωριό ήταν πάνω σε έναν από τους δρόμους που συνέδεε την Θεσσαλία με την Ήπειρο. Η γεωγραφική θέση το καθιστούσε ουσιαστικά υποχρεωτικό σταθμό για τους ταξιδιώτες καθώς και για τα κοπάδια των σαρακατσανών και βλάχων που ανεβοκατέβαιναν ανάμεσα σε χειμαδιά και βουνά. Η απουσία μαρτυρίας για χάνια στην περιοχή και η ανάγκη διανυκτέρευσης των ταξιδιωτών σε σπήλια, έκαναν το Βουνέσι πασίγνωστο για την φιλοξενία του, σε σημείο που ακόμα και σήμερα φιλοξενία και Βουνέσι να είναι ταυτόσημες έννοιες.

Επίσης οι κτηνοτρόφοι κατά την μετακίνηση των κοπαδιών τους, χρησιμοποιούσαν τον τόπο αυτό για σταθμό ξεκούρασης ανθρώπων και κοπαδιών αλλά και για ανεφοδιασμό στα πολυήμερα ταξίδια τους. Άλλοι εύρισκαν φιλόξενα λιβάδια για τα κοπάδια τους. Επιπλέον λόγω της φιλικής μορφολογίας του εδάφους, υπήρχε δυνατότητα για ταυτόχρονη ξεκούραση και αναμονή αρκετών τέτοιων καραβανιών. (Οι εικόνες αυτές σταμάτησαν οριστικά περίπου πριν δύο δεκαετίες, οπότε οι μετακινήσεις κοπαδιών γίνονται με μεγάλα φορτηγά.) Αυτή λοιπόν η φιλικότητα και η φιλοξενία των κατοίκων του χωριού σε συνδιασμό με την διαρκή μετακίνηση εκατοντάδων κοπαδιών και ταξιδιωτών κάθε χρόνο, στάθηκε η αιτία να διαδοθεί και να επικρατήσει τελικά το όνομα Βουνέσι, δηλαδή καλό χωριό δεδομένου ότι (όπως περιγράψαμε και στην πρώτη εκδοχή) απουσίαζε από το νέο οικισμό το αδιαμφισβήτητο όνομα.

Ποια από τις εκδοχές είναι η επικρατέστερη: Ας αφευθεί στην κρίση του αναγνώστη.

Παληόκαστρο

Χρωστά το όνομα στο αρχαίο κάστρο που βρίσκεται εκεί. Είναι δυο περίπου χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού και παρότι καταστράφηκε πολλές φορές από την ανθρώπινη δραστηριότητα και έχει υποστεί την φθορά του χρόνου, ακόμα και σήμερα διατηρεί υπολείμματα του τείχους. Οι διαστάσεις και ο τρόπος κατασκευής (με ογκόλιθους) μαρτυρούν ότι υπήρχε μεγάλο αρχαίο κάστρο, το οποίο κύκλωνε την κορυφή του λόφου.

Η γεωγραφική θέση παρείχε το πλεονέκτημα της κατόπτευσης ολόκληρου του Θεσσαλικού κάμπου, ενώ λίγες δεκάδες μέτρα απ' την βορεινή πλευρά, περνούσε δρόμος ο οποίος συνέδεε την περιοχή της Μητρόπολης με τον ορεινό όγκο και ουσιαστικά ένωσε το Θεσσαλικό κάμπο με την Ήπειρο.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το κάστρο αυτό ήταν ένας κρίκος στην εκτεταμένη οχυρωματική αλυσίδα της αρχαίας Μητρόπολης - Θεσσαλιώτιδος και κατ' επέκταση της αρχαίας Εστιαώτιδας, αφού παρόμοια κάστρα στο ίδιο υψόμετρο περίπου υπάρχουν και στην Πορτίτσα, (Βουνέσι), Ιθώμη. Ελληνόπυργο, ποταμό Λάπαρδο.

Επίσης, μαρτυρίες κατοίκων θέλουν αρχαιολογικά ευρήματα (κυρίως τάφους), στο συνοικισμό "Ραχωβίτσα" περίπου 2-3 χλμ Β.Α. του κάστρου, αλλά και Ν.Α. αυτού, στη θέση Άγιος Γεώργιος. Υπήρχαν αντίστοιχοι οικισμοί στις θέσεις αυτές και ποιοί ήταν; Η λειτουργία του κάστρου είχε την έννοια του στρατιωτικού φρουρίου και μόνο ή μήπως ήταν συνδεδεμένη με άλλες χρήσεις και λειτουργούσε σαν «ακρόπολη» για τους κατοίκους; Απάντηση σ' αυτά και πολλά άλλα ερωτήματα μόνο η αρχαιολογική σκαπάνη μπορεί να δώσει, η οποία μέχρι στιγμής δεν έχει επισκεφθεί τους χώρους.

Στην περιοχή προπολεμικώς μετά από έντονες βροχοπτώσεις οι κάτοικοι πήγαιναν και μαζευαν αρχαία νομίσματα. Κατά διαστήματα το κάστρο δέχθηκε την επίθεση αρχαιοκάπηλων. Ο χώρος καταστράφηκε σημαντικά με τη διάνοιξη του νέου δρόμου Μητρόπολης- Μορφοβουνίου.

Μνήματα (τα)

Στα ανατολικά και προς το τέλος του σημερινού χωριού είναι η θέση "μνήματα". Το τοπωνύμιο έφθασε ως τις μέρες μας χάρη στις "βρύσες στα μνήματα", οι οποίες καταστράφηκαν με τις πρόσφατες διανοίξεις και τσιμεντοστρώσεις του χώρου. Στο σημείο αυτό λέγεται ότι υπήρχε παλιό νεκροταφείο κι ότι στο σημείο αυτό ήταν το τέλος του παλιού χωριού.

Πέρα από την προφορική παράδοση υπήρξαν και ευρήματα, όταν το 1952 κατά την ανέγερση οικίας βρέθηκε πέτρινος τάφος ενηλίκου σκεπασμένος με μονοκόματη πλάκα. Κατά το άνοιγμα δεν βρέθηκαν σημαντικά ευρήματα, παρά λίγα οστά, (από την περιγραφή που μας έγινε, συμπεραίνουμε ότι ο τάφος ήταν χριστιανικός).

Αη Κωνσταντίνος.

Ονομάζεται η κορυφή και η γύρω περιοχή που βρίσκεται στα ΒΔ και απέναντι απ' το χωριό. Οφείλει το όνομα στον Άγιο Κωνσταντίνο, ένα μικρό θρησκευτικό κτίσμα που βρίσκονταν «τα πολύ παλιά χρόνια» στην περιοχή. Σήμερα δεν υπάρχει τίποτα σχετικό πέρα απ' το όνομα.

Από συζητήσεις που έγιναν με ηλικιωμένους, προέκυψε άγνοια και αντιφατικότητα. Δημοσιεύουμε με σχετική επιφύλαξη τις δύο εκδοχές για το κτίσμα. Η πρώτη αναφέρει ότι πολύ παλιά, στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, κάποιοι κλέφτες που είχαν λημέρι στην περιοχή έκτισαν ένα πέτρινο εκκλησάκι που το αφιέρωσαν στο άγιο. Το μέγεθός του ήταν μικρό, σαν όλα τα εκκλησάκια που παλιά έκτιζαν στις διασταυρώσεις των δρόμων. Με το χρόνο το εκκλησάκι χάλασε και έμεινε το όνομα μέχρι τις μέρες μας. Η δεύτερη εικασία θέλει το θρησκευτικό κτίσμα, μικρό ξωκλήσι, το οποίο κατέστρεψαν οι τούρκοι σε κάποια απ' τις εξεγέρσεις.

Παλαιότερα στην περιοχή υπήρξαν λίγες ιδιοκτησίες (χωράφια) τα οποία όμως απαλλοτριώθηκαν προπολεμικά απ' την Κοινότητα, προκειμένου να επιτρέπεται η ανενόχλητη βοσκή των ζώων και η χρήση της παραμένει κτηνοτροφική.

Στιφάν' (ι)

Ονομάζεται ο χώρος του υψώματος που βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από το χωριό. Ο όρος στεφάνι (το) ή στεφάνη (η) απαντάται απ' τ αρχαιότητα και με πολλαπλή σημασία. Μεταξύ των άλλων σημαίνει "εξοχή" κρημνώδους (Οφρύς) όρους" και στέφανος (ο), στεφάνη, κύκλος, (Ιλιάδα Ν., η συγκροτούμενη ολοτρόγυρα μάχη). Επίσης, σημαίνει και "χειλος ενός βράχου ή άλλου πράγματος που προεξέχει". Σημασία που ταιριάζει απόλυτα, αφού το τοπίο στην Νοτιοανατολική πλευρά του είναι έτσι ώστε ταυτίζεται απόλυτα με την περιγραφή αφού υπάρχουν απόκρημνοι βράχοι που προκαλούν δέος στον επισκέπτη όταν στέκεται στην άκρη. Η θέα είναι εξαιρετική προς όλα τα σημεία του ορίζοντα. Ανατολικά προς ΒΑ και ΝΑ αγγαντεύει κανείς ολόκληρο το θεσσαλικό κάμπο, από τα Τρίκαλα μέχρι το Δομοκό και τα βουνά αντίπερα, μέχρι το Όλυμπο. Δυτικά ο επισκέπτης αντικρίζει τα όμορφα και επιβλητικά αγραφιώτικα βουνά. Στη νότια πλευρά θα δει το χωριό και θα αφουγκρασθεί τη ζωή του. Προς την Βορινή πλευρά αγγαντεύει καταπράσινα δάση από βελανιδιές. Ακριβώς αυτή η πανοραμικότητα του σημείου και η δυνατότητα κατόπτευσης του κάμπου, το κατέστησαν περιοχή στρατηγικής σημασίας το οποίο αξιοποιήθηκε στρατιωτικά κατά καιρούς και συνδέθηκε με την Ιστορία.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας ο νεαρός τότε Γ. Καραϊσκάκης είχε μόνιμα εγκαταστημένη σκοπιά. Σύμφωνα με μαρτυρίες, κλέφτης παρατηρούσε τον κάμπο και κυρίως το Φανάρι όπου ήταν η έδρα της Τουρκικής Διοίκησης. Όταν αντιλαμβάνονταν ύποπτες κινήσεις στρατιωτικών αποσπασμάτων ειδοποιούσε συνθηματικά, πυροβολώντας μία φορά στον αέρα. Οι κλέφτες που τοποθετούνταν στη σκοπιά συνήθως ήταν Βουνεσιώτες. (Ανάμεσα στους Βουνεσιώτες που ακολούθησαν τον Καραϊσκάκη ήταν οι Χρήστος Ψηλομήτρος (ο Καραϊσκάκης τον μετονόμασε σε Μαστραπά), Πλαστήρας, Καφαντάρης, Σανιδάς, Γιαννάκος, κλπ)

Λόγω των παραπάνω χαρακτηριστικών, εξασφάλιζε ασφαλή μάχη αφού πρόσφερε άριστη κατόπτευση και βολή κατά του εχθρού, απόλυτη κάλυψη στα εχθρικά πυρά αλλά και σε περίπτωση κινδύνου, ασφαλή διαφυγή προς το υψίπεδο της Νεβρόπολης. Για τους λόγους αυτούς εδώ δόθηκαν δεκάδες μικρές και μεγάλες μάχες τόσο στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, όσο και στα χρόνια της Εθνικής Αντίστασης και, δυστυχώς, στον εμφύλιο. Μία από τις "συνηθισμένες" μάχες έγινε το 1875 όπως μνημονεύει ο Δ. Μαστραπάς όταν τρεις βουνεσιώτες αντιμετώπισαν απόσπασμα από πέντε τούρκους τους οποίους πυροβόλησαν μόλις τους είδαν να έρχονται από το Μεσενικόλα στο χωριό.

Στα χρόνια της Εθνικής Αντίστασης χρησιμοποιήθηκε για τον ίδιο σκοπό, ενώ στην διάρκεια του εμφυλίου συνδέθηκε με πολλές πολεμικές επιχειρήσεις.

Στα μεταπολεμικά χρόνια, στο σημείο αυτό από τους νέους του χωριού στήνονταν κάθε Πάσχα ένας από τους μεγαλύτερους «αφανούς», τον οποίο έκαιγαν το βράδυ της Ανάστασης. Λόγω της θέσης το θέαμα ήταν φαντασμαγορικό για τους κατοίκους του χωριού, αλλά και ορατό απ' τις κοντινές κοινότητες του κάμπου και από τις παρυφές της πόλης Καρδίτσας (όταν οι καιρικές συνθήκες το επέτρεπαν).

Η χλωρίδα στην περιοχή είναι σχεδόν ανύπαρκτη, αν και υπάρχει πληροφόρηση που λέει ότι τα παλιά χρόνια η βόρεια πλαγιά της περιοχής λέγεται ότι ήταν σκεπασμένη από κέδρα και έλατα, ενώ σήμερα έχει αποψιλωθεί, κυρίως από το πασχαλιάτικο έθιμο του «αφανούς». Πριν από τρεις δεκαετίες στη Β.Δ. πλευρά της περιοχής χρησιμοποιήθηκε από τους ντόπιους ως "μαντέμι" (τόπος εξόρυξης πέτρας). Την τελευταία δεκαετία στο δυτικό άκρο χρησιμοποιήθηκε ως ημιοργανωμένος χώρος απόρριψης σκουπιδιών ενώ βόρεια λειτούργησαν τα τελευταία δέκα χρόνια άτυπα κοινοτικά σφαγεία. Πριν δύο χρόνια εισηγηθήκαμε η περιοχή ολόκληρη να αντιμετωπισθεί ως χώρος με ιδιαίτερη ιστορική σημασία και να διαμορφωθεί σε Πάρκο Ιστορικής Μνήμης που θα θυμίζει την ιστορία του χωριού και των Αγράφων γενικότερα.

Στ' ανάθεμα

Ονομάζεται το σημείο κάτω απ' το γήπεδο, στη διασταύρωση των δρόμων προς το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας και την παλιά ΒΑ είσοδο του χωριού.

Το ανάθεμα ήταν η έσχατη μορφή συλλογικής αποδοκιμασίας. Έλκει την καταγωγή από την παλιά Διαθήκη, αλλά δεν φαίνεται να κατάγεται αποκλειστικά από τις αρχαίες Εβραϊκές συνήθειες, αφού και άλλοι λαοί ανάμεσά τους και οι αρχαίοι Έλληνες, είχαν παρόμοια μορφή εκδήλωσης. Πιο αυστηρή απ' όλες ήταν η Εβραϊκή συνήθεια, όπου ο αναθεματιζόμενος δολοφονούνταν με λιθοβολισμό. Αντίθετα στη χριστιανική θρησκεία ο λιθοβολισμός είχε συμβολικό χαρακτήρα και το ανάθεμα εξαντλούνταν σε λεκτικές και μόνο εκφράσεις. Προκειμένου να εκφράσουν την ανώτατη μορφή αποδοκιμασίας προσώπων ή ενεργειών και να επιβάλλουν την έσχατη ποινή, τα αγανακτισμένα μέλη της κοινωνίας, συγκεντρώνονταν σε πολυσύχναστο τόπο και πετούσαν πέτρες φωνάζοντας "ανάθεμα" στον τάδε "για το κακό που έκανε" ή το βάρος (της συγκεντρωμένης πέτρας) στην ψυχή του" καθώς και άλλες κατάρες.

Η μορφή αυτή αποδοκιμασίας ήταν σπάνια, ενώ επιβάλλονταν και για

συγκεκριμένες πράξεις που προσέβαλαν φανερά το συλλογικό συμφέρον και μόνο. (Για ιδιωτικές πράξεις ή προσβολή των χρηστών ηθών της εποχής, υπήρχαν άλλες ποινές όπως π.χ. η δημόσια διαπόμπευση. κλπ.) Στον Ελλαδικό χώρο ο λαός συνήθιζε, κυρίως στα χρόνια της Τουρκοκρατίας να αναθεματίζει τυς άδικους προεστούς και γενικά όλους όσους προκαλούσαν βλάβη στο κοινό καλό.

Το τελευταίο ανάθεμα στην ελληνική ιστορία έγινε το Δεκέμβρη του 1916 σε βάρος του Βενιζέλου. Όπως είναι γνωστό, μετά τα "Νοεμβριανά" του 1916 και ενώ ο εθνικός διχασμός ήταν σε παροξυσμό, στην Αθήνα και συγκεκριμένα στο Πεδίον του Άρεως, έγινε το ανάθεμα κατά του Βενιζέλου από το μητροπολίτη Αθηνών Θεόκλητο και μετά το φαινόμενο πήρε επικοδομητική μορφή σε επαρχίες του κράτους των Αθηνών, μεταξύ των οποίων και στη Θεσσαλία, όπου πρωταγωνίστηκε ο μητροπολίτης Λαρίσης. (Θυμίζουμε ότι το Σεπτέμβρη του 1916, ο Ε. Βενιζέλος αφού ήδη εξωθήθηκε σε παραίτηση, ανέλαβε τελικά την ηγεσία του κινήματος Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση, δημιουργώντας ουσιαστικά δεύτερο ελληνικό κράτος με πρωτεύουσα τη Θεσσαλονίκη).

Η σχετική έρευνα στην κοινότητα δεν απέδωσε, αφού όλοι όσοι ρωτήθηκαν δεν γνώριζαν κάτι γι' αυτό. Αν το ανάθεμα αφορούσε πρόσωπα την κοινότητας π.χ. προεστούς, η τοπική συλλογική μνήμη δεν θα είχε κάτι διασώσει για το σημαντικό αυτό γεγονός, πόσο μάλλον όταν η ιστορία των οικογενειών στα χωριά είναι λίγο πολύ γνωστή: Γι' αυτό και η προσωπική μας εκτίμηση είναι ότι το ανάθεμα είναι συνδεδεμένο με αυτό του Βενιζέλου και ακριβώς επειδή ήταν εκδήλωση η οποία δεν προέκυψε από ανάγκη της τοπικής κοινωνίας, γι' αυτό και δεν το θυμάται κανένας.

Σταυρός

Περίπου ταυτίζεται με τη θέση Ανάθεμα. Πιθανότατα ονομάζεται έτσι γιατί εκεί διασταυρώνονταν οι δύο δρόμοι σχηματίζοντας σταυρό. Ο ένας ήταν απ' το χωριό προς το μοναστήρι της Αγ. Τριάδας και ο άλλος από ανατολικά προς το χωριό και προς Άγιο Αθανάσιο και Νεβρόπολη. Λέγεται ότι παλιά εκεί υπήρχε μικρό εκκλησάκι. Σήμερα εκεί υπάρχει εκκλησάκι, το οποίο το έκτισαν από κοινού ο Θύμιος Τσιαντούλας σε ανάμνηση του αδελφού του Γιάννη ο οποίος σκοτώθηκε στο Αλβανικό μέτωπο. Φέρει επίσης μαρμάρινη πλάκα ότι κτίστηκε με δαπάνη μιας «αμερικάνας» Αναγνωστοπούλου, η οποία έστειλε χρήματα στο Θωμά Πανταζή (Βουργανέλα) ο οποίος επόπτευε τις εργασίες ανέγερσης. Πίσω απ' το εκκλησάκι υπάρχει μεγάλος θάμνος πουρναριού, ο κορμός του οποίου φανερώνει τη πολύ μεγάλη ηλικία δεδομένου ότι οι θάμνοι αυτοί δεν κάνουν κορμό μεγάλο.

Ισιώματα

Λέγονταν η περιοχή που σήμερα καταλαμβάνει το γήπεδο. Το έδαφος εκεί ήταν «ίσιωμα» δηλαδή επίπεδο, πράγμα σπάνιο για το ορεινό τοπίο. Από τα παλιά χρόνια εκεί ήταν τα αλώνια του χωριού που αλώνιζαν με τη δοκάνη και τα ζώα τα δημητριακά που προέρχονταν από τα γειτονικά κτήματα. Στα χρόνια του εμφυλίου χρησιμοποιήθηκε ως τόπος συγκέντρωσης του πληθυσμού.

Μέχρι και τη δεκαετία του '70 τα αλώνια περισσότερα από 20 στη σειρά φαινόταν καθαρά, καίτοι τα μεταπολεμικά χρόνια το αλώνισμα γινόταν με τις αλωνιστικές μηχανές. Το επίπεδο του εδάφους χρησίμευε ως χώρος εκδρομών και άθλησης. Τη δεκαετία του '80 έγιναν σοβαρές παρεμβάσεις και ο χώρος διαμορφώθηκε σε γήπεδο ποδοσφαίρου ενώ σταδιακά προστέθηκαν και άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ζ(ν)γιάστρα

Ονομάζεται η Β.Α. είσοδος του χωριού. Ήταν η κύρια και σχεδόν μοναδική είσοδος όπου ενώνονταν οι δύο δρόμοι που έρχονταν απ' όλες τις άλλες περιοχές του χωριού. Σύμφωνα με την προφορική παράδοση στη θέση αυτή κατά την περίοδο της συγκομιδής των σιτηρών, οι τούρκοι είχαν ένα ιδιότυπο «τελωνείο» όπου ζύγιζαν τα μεταφερόμενα είδη και παρακρατούσαν ένα μέρος ως φορολογία. Μάλιστα λέγεται ότι επειδή τα σιτηρά ήταν πολλά και για να μη ζυγίζουν πολλές φορές, είχαν ένα στρόγγυλο κοτρώνι (πέτρα) για μονάδα βάρους.

Στ' (η) Λίβινη

Θέση εντός του χωριού σήμερα ταυτίζεται με το σημείο ανάμεσα στα σπίτια των Σωτήρη Σκούφη και του Ευάγγελου Ζαχαρή. Το όνομα έχει ταυτισθεί με πέτρινη βρύση που υπήρχε εκεί και η οποία καλύφθηκε από τη διάνοιξη και τσιμεντόστρωση του δρόμου. Από την μέχρι στιγμής έρευνα δεν προέκυψε κάτι σχετικό. Όμως εκτιμούμε ότι είναι πολύ πιθανό να σχετίζεται με τον ξακουστό κλέφτη των Αγράφων Λίβινη, ο οποίος στα 1684 νίκησε τους Τούρκους σε μάχη που έδωσε στο χωριό Γόλιανη Ευρυτανίας.

Στους Τούρκους

Είναι δυτικά του χωριού στο δρόμο προς Άγιο Αθανάσιο (κάπου ανάμεσα στο σπίτι του Σωτήρη Ρεφενέ και του Δ. Σταμογιώργου). Η θέση ονομάζεται έτσι διότι εκεί έθαψαν ένα Τούρκο, το οποίον σκότωσε Βουνεσιώτης μετά από διαμάχη.

Μία εκδοχή θέλει το θύμα αδίστακτο Τούρκο φορατζή ο οποίος εκτός από τους νόμιμους φόρους έπαιρνε κι άλλα χρήματα για τον εαυτό του. Κάποιοι αγανακτισμένος τον σκότωσε και του άρπαξε τις εισπράξεις. Άλλη

εκδοχή θέλει τον Τούρκο νεκρό από συμπλοκή στα 1750 περίπου, ύστερα από μάχη που έγινε σε αντίποινα προηγούμενου ανάλογου ένοπλου επεισοδίου. Τέλος, τρίτη εκδοχή θέλει το νεκρό τούρκο ως ένα από τους δύο διαμεσολαβητές «που έστειλε ο αγάς της Καρδίτσας για να εγκαταστήσει τούρκικο φυλάκιο στον Αη Θανάση» (διάσελο και πέρασμα για τα χωριά της Νεβρόπολης). Οι δύο πρόκριτοι του Βουνεσιού αντέδρασαν στην απαίτηση και ο ένας απ' αυτούς ο Κών/νος Κοντοστεργίος τον σκότωσε, ενώ άφησε τον άλλο να επιστρέψει στον αγά και να του διαμηνύσει την άρνηση. Και αυτό το επεισόδιο τοποθετείται χρονικά στα 1750.

Στ' Αμπρί

Λέγεται η θέση όπου είναι τώρα το σπίτι των αδελφών Ιωάννη και Δημητρίου Νάνου. Προέρχεται από τη Γαλλική λέξη «abri» που σημαίνει παρατηρητήριο. Επίσης σημαίνει υπόγειο χαράκωμα για προφύλαξη από τα βλήματα και την παρατήρηση του εχθρού. Η περιοχή προφέρει πανοραμική θέα προς το Θεσσαλικό κάμπο και είναι σχετικά κοντά απ' το δάσος στις αλαταριές. Άγνωστο αν χρησιμοποιήθηκε ως παρατηρητήριο. Οι ηλικιωμένοι το ξέρουν κι ως «στ' αμπρί τ' Καραποτισιόλη» διότι το σπίτι ήταν ιδιοκτησία του Ηλία Σκούφη και προπολεμικώς λειτουργούσε εκεί ταβέρνα - παντοπωλείο.

Μ'(ε)σοχώρι

Είναι η μέση και το κέντρο του χωριού. Υπάρχει πετρόκτιστη βρύση στο μεσοχώρι, δηλαδή στη μέση (κέντρο) του χωριού. Εκεί ήταν και είναι ακόμα και σήμερα συγκεντρωμένα τα περισσότερα καφενεία, παντοπωλεία, ψησταριές και κρεοπωλεία, αλλά και παλιότερα τα εργαστήρια του χωριού. Επίσης εκεί είναι μία απ' τις βρύσες του χωριού απ' όπου έπαιρναν νερό για τα σπίτια και τα καφενεία. Πριν την διαμόρφωση της πλατείας, σ' αυτήν γινόταν ο αγιασμός των υδάτων τη μέρα των Θεοφανίων. Στα χρόνια του εμφυλίου η βρύση ήταν ο τόπος όπου οι ΜΑΥδες τοποθέτησαν τουλάχιστον δυο κομμένα κεφάλια βουνεσιωτών ανταρτών για «παραδειγματισμό». (Το ένα ήταν του Χριστόφορου Πουρδαλή).

Ζαβατάκος

Περιοχή στις ανατολικές απολήξεις του οικισμού. Σημαίνει μικρός ζάβατος, δηλαδή δάσος μικρό. Με τον όρο (ζ)άβατο περιέγραφαν την δασώδη έκταση που ήταν αδιάβατη, αδιαπέραστη από τον άνθρωπο. Ακόμα και σήμερα υπάρχουν βελανιδιές, καστανιές και πολλές κρانيές. Απ' την γκλίτσες, σφεντόνες αλλά και μέχρι την δεκαετία του '70 άριστες βέργες ... διδασκλικές, (μέχρι πρότινος υπήρχε η φράση «κρानीά απ' το Ζαβατάκο» όταν ήθελαν να επισημάνουν σε κάποιον ότι του αξίζει μεγάλη τιμωρία). Απέναντι από τους κήπους του ζαβατάκου έγινε το 1942 απ' τους ΕΛΑΣίτες ο αφοπλισμός του Κωστόπουλου, προοίμιο περιστατικό του εμφυλίου πολέμου που ακολούθησε.

Στ' πνιβματ'χού την τρύπα (στου Πνευματικού την τρύπα)

Σπηλιά που βρίσκεται στα όρια των Κοινοτήτων Μορφοβουνίου - Ελληνοπύργου. Πήρε την ονομασία του απ' το γεγονός ότι στην σπηλιά αυτή κατοίκησε για λίγα χρόνια ένας πνευματικός άνθρωπος, ο «ιερομόναχος Αθανάσιος εκ Γραλίστης Αγράφων» όπως αναφέρει λιθανάγλυφο της μονής Αγίας Τριάδας Βουνεσιού του οποίου έγινε κτήτορας. Το όνομα του καλόγερου ήταν Αθανάσιος Γέρμανος (πιθανόν από το Γέρμα Κονίτσης). Γεννήθηκε στη Γράλιστα στις αρχές του 19ου αιώνα. Σε νεαρή ηλικία έφυγε για το Άγιο Όρος όπου και εμόνασε στη σκήτη Μεγίστης Λαύρας. Επέστρεψε στο χωριό του με σκοπό να κτίσει μοναστήρι σε περίοπτη όπου έκτισε το εκκλησάκι Άγιος Αθανάσιος. Η επιλογή του αυτή τον έφερε σε σύγκρουση με τους χωριανούς του κτηνοτρόφους του χωριού του. Απογοητευμένος εγκαταστάθηκε στην σπηλιά, όπου έμεινε για άγνωστο διάστημα. Για την προστασία του απ' το κρύο αριστερά της εισόδου έκτισε με πέτρες τοίχους (σε σχήμα Γ), λείψανα του οποίου υπήρχαν μέχρι πριν περίπου τρεις δεκαετίες. Ο Αθανάσιος βλέποντας μια μικρή εκκλησία στη θέση όπου είναι σήμερα το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας Μορφοβουνίου, άφησε τη σπηλιά και προσπάθησε να κάνει το όνειρό του πραγματικότητα. Μετά από πολλούς κόπους τη Μονή Αγίας Τριάδος βουνεσιού.

Σύμφωνα με την παράδοση ο πνευματικός πέθανε τον Αύγουστο 1881 στην πόλη της Καρδίτσας από συγκίνηση, όταν είδε την πόλη ν' απελευθερώνεται απ' τους Τούρκους.

Η σπηλιά χρησίμευε και ως καταφύγιο άγριων ζώων, γεγονός που συντέλεσε στο να δημιουργηθούν μύθοι για τεράστια φίδια και άλλα τέρατα που γιγαντώθηκαν στη λαϊκή φαντασία με το πέρασμα του χρόνου. Οι κάτοικοι του Ελληνοπύργου την αποκαλούσαν και «αρκουδότρυπα», γεγονός που φανερώνει ότι η αρκούδα της Πίνδου αποτελούσε μέρος της πανίδας της περιοχής.

Στα χρόνια της κατοχής και αργότερα του εμφυλίου η σπηλιά αποτέλεσε καταφύγιο για τους κατοίκους κυρίως του οικισμού Ραχωβίτσας Μορφοβουνίου, αλλά και των κτηνοτρόφων της περιοχής «Καπελίνας». Επίσης χρησιμοποιούνταν απ' τους κτηνοτρόφους για σταύλισμα κοπαδιών γιδοπροβάτων, ιδιαίτερα σε εποχές βροχερές, αφού στη σπηλιά χωρούσαν άνετα 300 ζώα. Τις τελευταίες δεκαετίες το άνοιγμα έχει περιορισθεί από πτώσεις χωμάτων. Παραμένει ανεξερεύνητη μια στοά, ενώ σε κάποια σημεία της οροφής υπάρχουν ίχνη καταστραμμένων σταλακτικών.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΝΑΣΙΑΚΟΥ

ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΩΣ ΑΝΤΑΡΤΟΠΛΗΚΤΟΙ

Με τις καθημερινές προσπάθειες εξόδου από τη μητρόπολη προς περιοχή Ράζια, κυρίως για τη βοσκή των ζώων και το μάζεμα ξύλων, γίνονταν από ελάχιστους συγχωριανούς και κάποιες περιορισμένες αγροτικές εργασίες, μέχρι και την περιοχή του Αϊ γιώργη και αυτό όχι πάντα, αλλά με εναλλασσόμενη αυστηρότητα απαγόρευσης και χαλάρωσης των μέτρων.

Πολλές φορές μάλιστα ξεθαρρεύαμε τόσο, ώστε όσοι είχαμε καλύβες σ' αυτή την περιοχή, κλείναμε το βράδυ μέσα τα ζώα και φεύγαμε παρέα με τους υπόλοιπους για τη Μητρόπολη, Διακινδυνεύοντας πάντα τη δυνατότητα επιστροφής την επόμενη ημέρα. Μία τέτοια ημέρα χαλάρωσης των μέτρων, φθάσαμε στον Αϊ γιώργη και ενώ τα ζώα έβοσκαν, καλλιεργούσαμε ένα μικρό κήπο ιδιοκτησίας του Ι. Παπαγιάννη που μας τον παραχώρησε, αν μπορούσαμε να τον καλλιεργήσουμε.

Πάντα σκεπτόμασταν ότι μπορεί εκτάκτως να λήξει, ο εκπατρισμός μας και να επιστρέψουμε στο χωριό. Οπότε ξαφνικά ακούστηκε μία τρομερή έκρηξη στη γέφυρα όπου ο μύλος του Παπαδούλη.

Αμέσως φαντάροι από το Φυλάκιο που μόνιμα υπήρχε εκεί κοντά προφανώς για να τη φυλάει, που ήταν στη δεύτερη στροφή μετά τη γέφυρα, στο κτήμα Κουτσίκια από το Μεσενικόλα, ξαπολύθηκαν και μας μάζεψαν όλους, οδηγώντας μας στη γέφυρα.

Εκεί το θέαμα που αντικρύσαμε ήταν φοβερό.

Είχε τοποθετηθεί τη νύχτα από αντάρτες νάρκη και τις πρωινές ώρες που περνούσαν δύο στρατιωτικά αυτοκίνητα κατεβαίνοντας προς τα κάτω, την πάτησαν με αποτέλεσμα να ανατιναχθεί το πρώτο αυτοκίνητο και να σκοτωθούν τρεις φαντάροι και μία γυναίκα από τη Μπεζούλα που κατέβιανε προφανώς στην Καρδίτσα και άλλοι να τραυματισθούν.

Ο επικεφαλής αγωνιωδώς και με ταχύτητα φρόντισε να διώξουν να διώξουν το αυτοκίνητο με τους τραυματίες για την Καρδίτσα και κατόπιν σε άλλο δρομολόγιο να μεταφέρουν τους φονευθέντες.

Ο ένας σκοτωμένος φαντάρος ήταν πεσμένος έξω από τη γέφυρα στο γκρέμο, ο άλλος κρεμασμένος σε κάποιο πλαίσιο της γέφυρας διπλωμένος στα δύο αιωρούνταν στο κενό, ο τρίτος στο ξύλινο δάπεδο της γέφυρας, που σημειωτέον τότε ήταν πέλεϊ, δηλαδή σιδηροκατασκευή και η γυναίκα

ανάσκελα στην κοίτη του ρέματος μέσα στο νερό. Στη μεταφορά των νεκρών επάνω στο δρόμο βοηθήσαμε όσο ο καθένας μπορούσε και θυμάμαι μάλιστα μία σκηνή στο τέλος με τον Τασιούλα Νάνο που μάζεψε λίγα τσιγάρα σκόρπια και προκάλεσε την επίπληξή του από κάποιον στρατιωτικό.

Όταν τελείωσε η περισυλλογή των νεκρών, ο επικεφαλής αξιωματικός, κάποιος λοχαγός Γερούκης ονόματι από το Καταφύγι, μάζεψε εμάς τους πολίτες μεταξύ των οποίων είμασταν εγώ, ο πατέρας μου και η αδερφή μου, ο Τασιούλας Νάνος, ο Θωμάς Πατσιούρας, ο Βασ. Κωσταρέλος, η Λευκοθέα και η Νίκη Κοντοστέργιου και άλλοι. Άρχισε εκεί να μας απειλεί και να φωνάζει να του πούμε εμείς ποιός τοποθέτησε τη νάρκη αλλιώς θα μας σκοτώσει όλους.

Διέταξε μάλιστα κάποιο φαντάρο να στήσει απέναντί μας το πολυβόλο.

Εμείς άφωνοι και τρομαγμένοι ψελίζαμε ότι δεν ξέρουμε τίποτα, τότε είχαμε σχεδόν φθάσει από τη Μητρόπολη.

Τότε με νευρικότητα εκείνος φωνάζει άλλο φαντάρο να ξεχωρίσει εμένα και το Θωμά Πατσιούρα που είμασταν και οι πιο μικροί σχετικά και αν δεν μαρτυρούσαμε να μας πυροβολήσει αμέσως.

Μας ξεχώρισαν στην άκρη και με φοβερές και φωνές προσπάθησε να βγάλει από μας άκρη.

Εμείς στερεότυπα λέγαμε τα δικά μας, οπότε διέταξε να ετοιμαστούν πρώτα οι φαντάροι για αναχώρηση και ανεβαίνοντας στο αυτοκίνητο έφυγαν και μας παράτησαν.

Οι καθημερινοί κίνδυνοι ήταν σοβαρότατοι και τους γνωρίζαμε, αλλά είχαμε εξοικειωθεί τόσο πολύ μ' αυτούς, αφού άλλωστε δεν μπορούσαμε να τους αποφύγουμε, ώστε γρήγορα συνερχόμασταν και συνεχίζαμε τη δύσκολη ζωή μας.

Τις δυσκολίες και τους κινδύνους τους είχαμε μόνιμους συντρόφους, είτε έξω από τη Μητρόπολη στην ύπαιθρο βρισκόμασταν, είτε μέσα στο χωριό.

Η ύδρευση τότε στη Μητρόπολη γινόταν από τις τουλούμπες και από τα λίγα

κοινοτικά πηγάδια, στα οποία συνωστίζονταν κάτοικοι πέντε χωριών για να εξυπηρετηθούν, παίρνοντας νερό για τους ίδιους και τα ζώα τους.

Φυσικό επακόλουθο ήταν, αμέσως να αυξηθεί ο κίνδυνος μόλυνσης και να παρουσιάζονταν κρούσματα δυσεντερίας και κοιλιακού τύφου. Κρούσμα κοιλιακού τύφου υπήρξε και στην οικογένειά μας, αρρωσταίνοντας βαριά το καλοκαίρι του '47, η αδελφή μου Ανδρονίκη που χρειάστηκε μακρά νοσηλεία στο Νοσοκομείο Καρδίτσας για να γίνει τελικά πάλι καλά.

Αλλά και στους δρόμους της Μητρόπολης να κυκλοφορούσες τότε, ο κίνδυνος σ' έβρισκε ξαφνικά κι αναίτια. Είδα μια ημέρα στο δρόμο κοντά στο πηγάδι να πιάνει ένας χωροφύλακας κάποιον από το Μεσενικόλα που αν θυμάμαι καλά λεγόταν Αντώνης Καταραχιάς και να τον κτυπάει με μαστίγιο αλύπητα με όλη του τη δύναμη επί ώρα.

Άλλη παρόμοια σκληρότατη σκηνή είδα μια άλλη μέρα περίπου στο ίδιο μέρος και με βασανιστή πάλι τον ίδιο χωροφύλακα, ονόματι Καπερώνη από Αργιθέα, να κτυπάει με το μαστίγιο τον συγχωριανό μας Κων/νο Βασιλούλη, που ήταν με το πουκάμισο και τον πυρόνιαζε πέφτοντας ο δυστυχής κάτω σφαδάζοντας.

Μία άλλη φορά ο συγχωριανός μας Ντούλας Γαλανούλης, είχε δέσει το μουλάρι του στην άκρη του χωριού και γύριζε με το καπίστρι στα χέρια. Κάποιος τον συνάντησε και πριν προλάβει να πει λέξη, του άρπαξε το καπίστρι και άρχισε να τον κτυπάει με αποτέλεσμα να του αφήσει αναπηρία στα δάχτυλα του χεριού, από τις αλυσίδες. Ήταν τότε συνηθισμένο φαινόμενο να βλέπει κανείς παντού να κυκλοφορούν με καμάρι διάφορους βαθμοφόρους αλλά και απλούς χωροφύλακες ή άλλους τύπους, που συναγωνίζονταν να συμπληρώσουν τη στολή και την εμφάνισή τους, κρεμώντας στη ζώνη και ένα μαστίγιο, που λόγω του κλίματος και των περιστάσεων, υπήρχαν και τα έβρισκαν σε μεγάλη ποικιλία σαν διακόσμητικά είδη.

συνεχίζεται

Ουζερί Μεζεδοπωλείο «Το Τρεχαντήρι»

Οδός Γεωργούλια 10 - Πλατεία Λαμπρινής
Άγιος Ανδρέας Λαμπρινή

τηλ. 2138754

υπό την Διεύθυνση Στεφάνου Θωμ. Κατοίκου

ΦΑΓΑΔΙΚΟ ΑΦΟΙ ΣΤΑΥΡΟΥ

όλα στα
κάρβουνα

Η αίθουσα
διατίθεται για
συνεστιάσεις

Τρώλου 25 - Πλ. Φατσέα • Τηλ: 72.62.622

Η «ΓΟΥΡΟΥΝΟΧΑΡΑ»

Του Αποστ. Κατοίκου

Τα όσα γράφονται σ' αυτό το δημοσίευμα είναι βέβαια γνωστά στους μεγαλύτερους που τα έζησαν εδώ και κάμποσα χρόνια και απευθύνονται περισσότερο στους νέους, για να μαθαίνουν τα έθιμα του χωριού αλλά και τη στέρση των παλαιότερων και να μην είναι υπερβολικά απαιτητικοί και ανικανοποίητοι ενώ σήμερα τα έχουν όλα...

Την εποχή λοιπόν εκείνη της στέρσης και της φτώχειας, δεν υπήρχε σπίτι στο χωριό που να μην έχει γουρούνι τα Χριστούγεννα. Και ο πιο φτωχός έκανε το παν για να εξασφαλίσει αυτό το αγαθό μια φορά το χρόνο.

Η διαδικασία του γουρουνιού άρχιζε από πολύ νωρίς, αφού πολλοί αμέσως μετά τα Χριστούγεννα προμηθεύονταν άλλο μικρό γουρούνι για τα επόμενα Χριστούγεννα. Πάντως μέχρι το τέλος της Άνοιξης όλοι σχεδόν αγόραζαν το νέο γουρούνι απ' το παζάρι στην Καρδίτσα ή στο Μουζάκι, για να το θρέψουν και να το μεγαλώσουν μέχρι το χειμώνα. Υπήρχε μάλιστα και ο συναγωνισμός μεταξύ των χωριανών για το ποιος θα έχει τα Χριστούγεννα μεγαλύτερο γουρούνι. Θυμάμαι κάτι θηρία Σκουφάικα γουρούνια εκεί στη γειτονιά μας που σέρνονταν το καλοκαίρι εδώ κι εκεί σαν ιπποπόταμοι στη στεριά με δυσκολία απ' το πάχος και το μεγάλο βάρος. Και όταν έρχονταν τα Χριστούγεννα ήταν πραγματικά η μεγάλη χαρά του σπιτιού, η γουρουνοχαρά. Την

προπαραμονή ή την παραμονή των Χριστουγέννων γινόταν η μεγάλη σφαγή. Ειδικά συνεργεία από 2 - 3 ή και περισσότερους χωριανούς γύριζαν στις γειτονιές του χωριού με κατάλληλα μαχαίρια και έσφαζαν τα γουρούνια των γειτόνων, των συγγενών ή και των απλών χωριανών χωρίς καμιά χρηματική αμοιβή. Η αμοιβή τους ήταν μια αχνιστή τηγανιά που συνήθως τους πρόσφερε με ντόπιο κρασί οι χωριανοί.

Για μας τα μικρά παιδιά τότε η χαρά απ' το σφάξιμο του γουρουνιού ήταν πολύ μεγάλη, γιατί θα τρώγαμε κρέας και διάφορα άλλα καλά που μας πρόσφερε το γουρούνι αλλά και για έναν άλλο λόγο που δεν τον είχαν οι μεγάλοι. Γιατί θα αποκτούσαμε ... μπάλα που δεν είχαμε, παρά μόνο μικρές τόπες (τόπια) από σφικτά τυλιγμένα κουρέλια. Και η μπάλα, απ' το γουρούνι ήταν η φούσκα του (η ουροδόχος κύστη) που αφού την παίρναμε, την τρίβαμε για αρκετή ώρα με την παλάμη πάνω σε σκληρό μέρος ρίχνοντας στάχτη, για να λεπτύνει και να απλώσει. Ύστερα τη φουσκώναμε, τη δένουμε και ήταν σαν ένα μέτριο σημερινό μπαλόνι. Αυτή ήταν και για ... βόλεϊ και για μπάσκετ (τέτοια βέβαια δεν είχαμε τότε) και για ποδόσφαιρο, αφού ήταν πολύ πιο σκληρή και πιο γερή απ' τα σημερινά μπαλόνια.

Μόλις σφάζονταν το γουρούνι η νοικοκυρά έβαζε λίγα αναμένα κάρβουνα στην ξύστρα του τζακιού και έρριχνε πάνω λίγο θυμίαμα και τα άφηνε για λίγη ώρα κοντά στο σφαγμένο λαιμό του γουρουνιού. Αυτό θυμίζει κάτι από τις παλιές θυσίες ζώων πάνω στους βωμούς όπου οι άνθρωποι έβαζαν κομμάτια κρέας με λίπος πάνω στη φωτιά, για να απολαμβάνουν οι θεοί την ευωδιαστή καπνίλα που ανέβαινε προς τα πάνω... Το χοιρινό κρέας ήταν ο πλούτος του σπιτιού για κείνες τις μέρες. Η τηγανιά, το ψημένο στα κάρβουνα και το πραστό έδιναν κι έπαιρναν σε όλα τα σπίτια. Και ήταν βέβαια νοστιμότατο γιατί ήταν 100% αγνό, χωρίς ίχνος από τεχνητές ουσίες και φυράματα που μας ταΐζουν σήμερα οι διάφοροι ασυνείδητοι κυνηγοί του εύκολου κέρδους...

Μετά το καμμάτισμα του γουρουνιού γινόταν το ξεπάστωμα, δηλαδή έβγαζαν το παχύ στρώμα λίπους, τον παστό, απ' το ψαχνό. Ύστερα τον έκοβαν κομματάκια και τον έβγαζαν βράζοντάς τον σε καζάνια και έτσι έβγαζαν το λιωμένο λίπος, τη λίπα, που την έβαζαν σε τσίγκινα δοχεία

(τενεκέδες) ή και σε πήλινα και τη χρησιμοποιούσαν στο τηγάνισμα ή στο μαγείρεμα αντί για λάδι που δεν το είχαν οι περισσότεροι. Αυτή η λίπα ήταν τότε για τα παιδιά και το βιτάμ και η μερέντα και η μαρμελάδα, αφού τίποτα απ' αυτά δεν είχαμε ... Αλείφαμε το πυρωμένο μπομποτά, τις πυρομάδες, με λίπα και ήταν γλύκισμα... Τα μικρά ροδοκόκκινα κομματάκια που απέμεναν μετά το λιώσιμο του παστού, οι τσιγαρίδες, φρέσκιες κι αχνιστές, ήταν νοστιμότατες αν είχαν και λίγο ψαχνό μέσα στο λίπος. Τα πατσιά ήταν επίσης ένα άλλο καλό που πρόσφερε το γουρούνι. Τρώγονταν ζεστά μετά το βράσιμο ή έβαζαν το ζουμί με κομματάκια κρέας σε μεταλλικά ή χωμάτινα δοχεία. Εκεί πάγωναν και γινόταν η τρεμούλα που την έτρωγαν και αρκετές μέρες αργότερα. Αλλά το καλύτερο είδος που γινόταν από το χοιρινό κρέας ήταν τα λουκάνικα. Το έκοβαν ψιλό - ψιλό (το στούμπιζαν) σε κρεατόξυλο με χατζαρή με τσεκούρα, έριχναν τα κατάλληλα υλικά, πράσα, αλατοπίπερο, πορτοκαλόφλουδα κ.λ.π. και αφού το ανακατεύαν καλά, το περνούσαν ύστερα στα έντερα με το χέρι με ειδικό χωνάκι, το κοκκαλάρι. Ύστερα κρεμούσαν τα κλωρά λουκάνικα σ' ένα οριζόντιο ξύλο δεμένο πάνω απ' το τζάκι (την τέμπλα) για να στεγνώσουν και μετά τα μάζευαν σε καλάθια ή τα έβαζαν στη λίπα για να διατηρούνται περισσότερο. Και ήταν το καλύτερο προσφάγι στο σπίτι, στο χωράφι ή το αμπέλι και ο καλύτερος μεζές για το κρασί στις γιορτές, στα φιλέματα και στα νυχτέρια τις παγωμένες νύχτες του χειμώνα...

Κάποιοι στο χωριό απολαμβάνουν ακόμα σήμερα αυτά τα καλά που προσφέρει το γουρούνι τα Χριστούγεννα και κάποιοι άλλοι από μας αναπολώντας νοσταλγικά πολλούς από 'κείνες τις στιγμές, παίρνουμε χωριάτικο χοιρινό κρέας και φτιάχνουμε τσιγαρίδες και λουκάνικα, στην επιθυμία μας να γευτούμε τις Χριστουγεννιάτικες αυτές... λιχουδιές και να νιώσουμε την παλιά γουρνοχαρά...

Να μην ξεχάσουμε και τα γουρνοτσάρουχα. Απ' το δέρμα του γουρουνιού έφτιαχναν αυτοσχέδια τσαρούχια που τα φορούσαν αντί για παπούτσια, τα οποία δύσκολα μπορούσαν να αγοράσουν. Τα φορούσαν περισσότερο στη δουλειά αλλά κάποιες φορές από ανάγκη και για παπούτσια εξόδου... Απ' το γουρνοτόμαρο έφτιαχναν και τις κλάπες, ειδικά πλάτια εξαρτήματα που φορούσαν στα πόδια για να μην βουλιάζουν στο χιόνι.

Καλή χρονιά

Θανόντες

- Κυρίτης Βάιος
- Κυρίτη Σπυριδούλα σύζυγος του Αντωνίου Κυρίτη
- Δημήτριος Τσιαντής, παππούς του σημερινού Δημάρχου.

Θερμά Συλληπιτήρια στις οικογένειές τους

ΓΑΜΟΥΣ

- Ο Βασίλης Παναγ. Διαμαντάκος παντρεύτηκε τη Νίκη Μιχαλοπούλου
- Η Παρασκευή Διαμαντάκου (Τσάγκα) παντρεύτηκε τις κόρες της Βασιλική, Αριστέα, Μαρία

Το Διοικ/κό Συμβούλιο του Συλλόγου τους εύχεται να ζήσουν

Συγχαρητήρια

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Αθήνας συγχαίρει το Δήμαρχο και όλο το Συμβούλιο του Δήμου Πλαστήρα για την εκλογή τους

ΟΛΗ Η ΣΤΑΥΡΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

ΔΗΜΟΣ Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑ
ΠΟΡΕΙΑ - ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
ΗΛΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ «ΝΕΑ ΠΝΟΗ»
ΚΡΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΣ : «ΠΡΟΤΥΠΗ ΕΝΩΤΙΚΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»
ΤΣΙΑΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Γιαννακός Αλέξανδρος του Θωμά	161
Καραμήτρος Κων/νος του Χρήστου	73
Κοντοχρήστος Αστεριος του Προκοπίου	76
Κούτης Βάιος του Στεφάνου	148
Λατίνος Χρήστος του Θωμά	82
Μήνος Στυλιανός του Σωκράτη	131
Μούστος Παναγιώτης του Ηλία	104
Παπάκου Αρετή του Αποστόλου	94
Ροποτός Αντώνιος του Θωμά	74
Σανιδάς Σωτήριος του Αποστόλου	61
Χρήστου Βασίλειος του Ευαγγέλου	82

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΡΑΣΙΑΣ

Γερωντόπουλος Ηλίας του Γεωργίου	29
Κοντοχρήστου Μαρία του Αστερίου	15
Παπακωνσταντίνου Ηλίας του Αχιλλέα	19
Παπακωνσταντίνου Ηρακλής του Αντωνίου	12
Στεργιόπουλος Δημήτριος του Πέτρου	12

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΑΜΠΕΡΟΥ

Αντωνίου Ηλίας του Στεργίου	10
Ζερβάς Δημήτριος του Θωμά	28
Κολοβός Αντώνιος	9
Φωτόπουλος Κων/νος του Μιχαήλ	38
Χρήστου Γεώργιος του Θωμά	124
Χρήστου Χρήστος του Κων/νος	53

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ

Ευαγγελόπουλος Γεώργιος του Ιωάννη	32
Μιαρίτης Λαοκράτης του Κων/νος	13
Ξαντήρος Χρήστος του Βασιλείου	13
Ποδηματάς Παναγιώτης του Χρήστου	22
Ραϊκός Γεώργιος του Κων/νος	46

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Κατσιούπης Γεώργιος του Λαζάρου	6
Μανώλης Ταξιάρχης του Αθανασίου	7
Νικολάου Ελευθέριος του Αποστόλου	46

ΣΥΝΟΛΟ 655 ή 19,07%

Αντωνούλας Κων/νος	114
Γιαννακόπουλος Χρ.	116
Καραμαγκιώλας Αγγελ.	42
Παπαγρηγορίου Κώστας	99
Παπαϊωάννου Ευαγγ.	137
Ποδηματά Ιωάννα	146
Μηλίτσης Αλέκος	148
Νάνος Θώμας	118
Πολυζόγαμπος Σωτ.	71
Ξερακιάς Βασίλης	36
Τσικρικός Σταύρος	41
Σιώκος Γιώργος	142
Μοσχοβίδης Σεραφείμ	37
Φιλίππου Δημήτριος	114
Μούστος Θώμας	57
Λυρίτσης Κώστας	40

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΡΑΣΙΑΣ

Θεοδωρής Ευριπίδης	27
Στεργιόπουλος Θεοφ.	13
Φλώρος Ελευθέριος	10

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΑΜΠΕΡΟΥ

Λυρίτση Παναγιώτα	27
Κολοβός Γεώργιος	5
Μούστος Παναγιώτης	6
Αντωνίου Λάμπρου	9

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ

Σφήκας Τρύφων	88
Τσιλιώνης Κώστας	123
Μαλαμίτσης Θωμάς	79
Πριονάς Στυλιανός	36
Λαδιάς Χρήστος	107
Ποδηματάς Χρήστος	66
Σκαμαγκούλης Θωμάς	36

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ

Καφεντζής Βάιος	24
Γόρδιος Βάιος	24
Ζαχαρής Ελευθέριος	35
Μανώλης Σεραφείμ	8

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Τσιουτσουρή Ελένη	28
Τσιώλης Κώστας	17
Κακκάβας Δημήτριος	8

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Γρηγορίου Φ. Ηλίας	380
Ζαρκάδας Βάιος	198
Κανδήλας Ηλίας	149
Κανδήλας Κων/νος	234
Κοντοχρήστος Γεώργιος	142
Μήνος Χρήστος	147
Νάκος Απόστολος	186
Νάνος Παν/της	430
Πάισης Δημήτριος	470
Παπαμούστος Βασίλης	80
Πίτσας Ιωάννης	178
Σάββας Ιωάννης	206
Σκούφης Θωμάς	298
Στεργιόπουλος Θωμάς	287

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΡΑΣΙΑΣ

Καραβίδας Λ. Ευστάθιος	45
Κουτρουλιάς Σ. Γεώργιος	3
Μπουρουζάς Σ. Πέτρος	133
Τασιός Δ. Γεώργιος	21
Τσατσαρώνης Β. Αντώνιος	54
Τσικρικός Α. Χρήστος	41

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΛΑΜΠΕΡΟΥ

Αναστασίου Η. Αναστάσιος	37
Κολοβός Η. Γεώργιος	52
Κουτής Π. Ηλίας	82
Μούστος Σ. Αθανάσιος	31
Μούστος Ι. Ηλίας	71

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ

Κωσταρέλλος Σ. Νικόλαος	101
Μπαλτάς Σ. Νικόλαος	136
Νάνος Β. Πέτρος	130
Σακελλαρίου Θ. Τρύφων	126
Σκούφης Α. Βάιος	114
Σταμογιώργος Κ. Γεώργιος	88
Σταύρου Η. Σωτήριος	196

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Αλεξίου Σ. Ιωάννης	22
Ασκητής Α. Δημήτριος	18
Γεωργίου - Κακαρίμπας Γ. Παν/της	29
Καραμπέρης Δ. Τρύφων	23
Καραμπέρης Κ. Χρήστος	39
Κορομπιλίας Γ. Ιωάννης	13
Σκόνδρας Θ. Δημήτριος	180

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ Τ Η Σ 11ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1998

Αποτελέσματα ψηφοφορίας κατά συνδυασμούς

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Α/Α εκλογικού τμήματος	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	Γραμμένοι εκλογείς			Ψηφίσαντες εκλογείς			Ακυρα - Λευκά			Εγκυρα ψηφοδέλτια	Συνδυασμοί			
		Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ακυρα	Λευκά	Σύνολο		«ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ - ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ» Αναστασίου Ηλίας του Ιωάννη	«ΝΕΑ ΠΝΟΗ» Κρανιάς Γεωργίου του Θεοδοσίου	ΠΡΟΤΥΠΗ ΕΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Τσιαντής Δημήτριος του Στεφάνου	ΣΥΝΟΛΟ
273	Ανδρών πρ. Κοιν. Κερασέας	383		383	276		276	17	2	19	257	47	36		174
274	Γυναικών πρ. Κοιν. Κερασέας		321	321		225	225	19	1	20	205	41	21		143
	μερικό σύνολο	383	321	704	276	225	501	36	3	39	462	88	57		317
275	Ανδρών πρ. Κοιν. Λαμπερού	472		472	337		337	10	1	11	326	139	37		150
276	Γυναικών πρ. Κοιν. Λαμπερού		454	454		312	312	10	2	12	300	134	23		143
	μερικό σύνολο	472	454	926	337	312	649	20	3	23	626	273	60		293
277	Ανδρών πρ. Κοιν. Μεσενικόλα	561		561	393		393	11	5	16	377	66	290		21
278	Γυναικών πρ. Κοιν. Μεσενικόλα		573	573		406	406	32	5	37	369	72	275		22
	μερικό σύνολο	561	573	1134	393	406	799	43	10	53	746	138	565		43
279	Ανδρών πρ. Κοιν. Μορφοβουνίου Α - Ν	424		424	313		313	13	4	17	296	25	35		236
280	Ανδρών πρ. Κοιν. Μορφοβουνίου Μ - Ο	445		445	356		356	10	3	13	343	25	35		283
281	Γυναικών πρ. Κοιν. Μορφοβουνίου Α - Μ		400	400		297	297	2		2	295	22	27		246
282	Γυναικών πρ. Κοιν. Μορφοβουνίου Ν - Ο		336	336		233	233	12	1	13	220	19	11		190
	μερικό σύνολο	869	736	1605	669	530	1199	37	8	45	1154	91	108		955
283	Ανδρών πρ. Κοιν. Μοσχάτου	312		312	226		226	11	4	15	211	28	34		149
284	Γυναικών πρ. Κοιν. Μοσχάτου		318	318		240	240	5	0	5	235	37	20		178
	μερικό σύνολο	312	318	630	226	240	466	16	4	20	446	65	54		327
12	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	2597	2402	4999	1901	1713	3614	152	28	180	3434	655	844		1935